

איפה הם היום?

במסח של שנת 1955 בנתה מערכת "העולם הזה" מידגם של בני שנתון 1940. במסח של שנת 1955 סיפרו 10 מבני שנתון 1940 על חייהם, תיק וותיהם, שאיפותיהם ("העולם הזה" 912). השנה ימלאו לבני שנתון ה-40 — 40 שנה. מערכת "העולם הזה" מכינה סי-

שלום אמסלם

רות צ'ירנוב

מושה משיח

דרת כתבות, שתופעה בגיליון החג השני של הפסח, ב-2 באפריל 1980, ושתהאר את שעלה בגורל עשרת ה-נציגים של שנתון ה-40. עזי כל הצליחה המערכת לאתר שיבעה מבין עשרת הצעירים והצעירי רות שהופיעו בסידרת הכתבות מלפני 25 שנה. רק שלושה מהם עדיין לא נתגלו על-ידי צוותי האיתור של ה-מערכת.

1. משה מביח — שהיה לפני 25 שנה נער עובד ב-15.
  2. רות צ'ירנוב — שהיתה לפני 25 שנה תלמידה בבית-ספר בצפון תל-אביב.
  3. שלום אמסלם — שהיה לפני 25 שנה נער עולה כבן 15. שלושה אלה וקוראים היודעים את אשר עלה בגורלם או את כתובתם, מתבקשים לפנות בדחיפות למערכת "העולם הזה", רחוב גורדון 3 תל-אביב, טלפון 03-232262/3.
- סידרת הכתבות תפורסם בגיליון החגיגי של "העולם הזה", שיופיע בערב החג השני של פסח.

דירות היקרה

(המשך מעמוד 41)
כאשר נקראו שלושה אלה להעיד הכי ישנו מכל וכל את דברי מנהל-הבנק. "שיכון עובדים" אמרה לוועדת הביקורת כי נמנעה מפרסום מכירי רת הדירות כיוון שאי נאה לה פרסם כי היא מוכרת דירות יוקרה. כאשר ראתה את הביקוש הרב לדירות, החליטה להעלות את מחיריהן בעשרות אחוזים.

מי הם 18 המאוששים, שזכו בדירות במחיר הולך אלה הם:

- עורכת-הדין הגי יניב ובעלה חיים, הגרים ברחוב האוניברסיטה בתל-אביב.
- ריבקה בהרשק ובעלה מהנדס-הטיס יעקוב, הגרים כיום במגדלי דויד-המלך.
- אליהו ברקאי, עובד בכיר בבנק משכנתאות לשיכון.
- חיים וורדה בורשין, הגרים בבית של שיכון עובדים ברחוב רקנאטי 2.
- זלמה רובינשטיין, מרחוב פינקס.
- אריה ורות שילנסקי.
- רפאל פרבר.
- ויקטור ומרגלית סידי.
- איש צבא-הקבע אהוד מגור ור-

רעייתו אריאלה.
● יקותיאל פרידמן.
● אדריכל עמירם ניב, הגר ברחוב טאגור 27 בתל-אביב.
● יעקוב שרון, מנהל מחלקת-המכירות של שיכון עובדים בתל-אביב.
● הרי בלומשטיין, הרשום כנסיונר מדרום-אפריקה.
● בוריס קליין.
● בוריס קס.
● עורך-הדין חיים בן-שאל.
● משה טיומקין, מפקד מישטרת מחוז תל-אביב.

לבני דירה אחת נוספת לא הצלחתי לברר מי רכש אותה.

מושה טיומקין הוא הדמות הי ציבורית הבולטת ברשימת רוכשי הדירות הזונות.

שאלתי כיצד רכש את הדירה. הוא השיב כי מאז עבר לכפר-סבא רצה לחזור ולגור בצפון תל-אביב. הוא חיפש במשך כל הזמן פרויקט מתאים עבורו, ובין הי חברות שאלהן פנה היתה גם חברת שיכון עובדים. בהיותו ער למעמדו הי ציבורי, הקפיד לפנות רק לחברות-בניה ציבוריות, ולא לקבלנים פרטיים, העלולים להיות אי-פעם מטרה מישטרית. כאשר נפתחה ההרשמה לדירות ברחוב רקנאטי, התקשרו עימו משיכון עובדים, והוא בא למישרי החברה, נרשם, מילא את הי טפסים ושילם את המקדמה.

שאלתי את טיומקין אם המחיר לא צרם לאוזניו. הוא השיב כי כלל לא שם לב למחיר, וכי אם אמנם נמכרו הדירות הללו במחירים נמוכים, זו בעייה של הי חברה, ולא של הקונה. "אצל מי רוצים שאיש-מישטרה יקנה דירה?" שאל. אם יקנה אצל קבלן פרטי, הדבר יהיה פסול. אם יקנה בחברה ציבורית, יטענו כי שילם מעט מדי. האם רוצים כי יגור ברחוב? שאלתי את טיומקין אם היה ער לעובדה כי שיכון עובדים היתה בעבר נתונה ב-חקירת מישטרת מחוז תל-אביב (בחקירת התלונה נגד מי שהיה מנכ"ל החברה, השר אברהם עופר המנוח, ובחקירה נגד מנכ"ל-החברה הקודם, מנחם הלר, על מכירת דירות בתנאי זוגות צעירים למי שלא היו זכאים לכך).

טיומקין השיב כי המישטרה אינה נותנת ביטוח לאיש, ואין כל חשיבות לעובדה אם הוא קנה דירה בחברה או לאו. עובדה שבעבר חקרה המישטרה את הפרשיות. טיומקין חזר והדגיש כי קנה דירה בתוס-לב החברה ציבורית מכובדת, ונושא המחיר לא העסיקו כלל. מאחר וידע כי הקנייה שלו ושל אחרים קיבלה אישור ועדת-מכירות ציבורית.

זמן קצר אחרי שרוכשי דצמבר קנו דירות נרשמו כמה עשרות קונים אחרים, וקנו דירות במחיר שהיה יקר יותר מאשר מחירי דצמבר, אך שהיה עדיין מחיר זק בהשוואה למחירי השוק. בין הי קונים היה גם הממונה על הכני סות המדינה, אוריאל לין. גם הי פעם לא היתה כד פירסומת די מכירה, והדבר עבר מאחד לשני.

קבעה ועדת-הביקורת המרכזית במסר קנותיה: "אופן מכירת הדירות תמוה ובלתי-מובן. שאלת המחיר שנוקח היא בסמכות מבקרי-ההסתדרות, והחומר מועבר אליו לבידוק".

מאז עברו עדיין בודק. המבקר עדיין בודק.

וגאל לביב

למרות הניצחון

נהרסה מערכת החינוך

בעקבות

השביתה וההפגנות

רק מעטים הבינו לפני כמה שבו עות את המשמעות שתהיה לשביתה ולעיצומים של המורים. רק מעטים מביי גים היום את הגזק הרב, שיש הטוענים שאינו ניתן לתיקון, של מה שאירע בשדה ההוראה בשבועיים האחרונים.

כי ההגדרה הנכונה ליציאת המורים יחד עם תלמידיהם להפגנות בתצרות בתי-הספר, מול משרד ראש-הממשלה ובהחזות, היא: מרי אורחי במלוא הי מובן של המושג. היתה זו הפגנת-כוח זעירה אמנם של ציבור מושפל, אולם מאחורי ציבור זה עמד, בצורה מאסיבית ושקטה אמנם, ציבור ההורים, שהיא לי-אמיתו של דבר ציבור האזרחים בארץ.

במשך שנים רבות היה מיקצוע ההוראה אחד המיקצועות הבלתי-משלמים ביותר, מהבחינה הכספית. היו לכן כמה סיבות, ראשונה המורים, בהם המורים המפורסמים מירושלים ומהגליל, היו בעי לי אופי מיוחד. המשכילים שעלו ממין רח-אירופה ראו יעוד ושלחות בחינוך העברי, השקיעו בו את מיטב כוחם. התש-לום כימעט שלא עניין אותם.

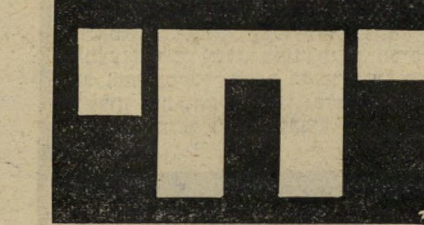
ברבות השנים התווספו עוד גורמים ש-הפכו את מיקצוע ההוראה למיקצוע שכרו מועט. הנשים החלו לכבוש את ההוראה וכיום אפשר למצוא רק מעט גברים-מורים, בדרך כלל אלה מנהלים הנמצאים ערב היציאה לפנסיה או מו-רים להתעמלות למלאכה. משכורת המור-רה הפכה להיות המשכורת השניה בבית, כשהבעל, שאינו מורה, הוא המפרנס העיקרי. העובדה שמשכורת האשה אינה גבוהה אמנם הרגיזה, אך לא הכבידה ביותר על פרנסת המישפחה.

לתהליך זה הצטרפו כמה עובדות פור-ליטיות שסיכלו את האפשרות שהמורים ייצאו למאבק אמיתי והריף נגד ניצולם. ראשי ההסתדרות המורים — שכולם, אגב, גברים, למרות שרוב העוסקים בהוראה היו נשים — היו עסקים של מפא"י, ואחרי-כך של מיפלגת-העבודה. אלה לא היו מעוניינים בהתססה נגד המשלה ו-נגד המערכת השילטונית שהם עצמם בשר מבשרה. אחד מהם, הד"ר שלום לוי, המכהן עד היום כיושב-ראש הסתד-רות המורים, גם נשלח מטעם מיפלגת-העבודה לכנסת השמינית, כדי להוציא מראשו כל מחשבה על עמידה בראשות מרד או שביתה של מורים.

במשך שנים רבות ידעו עסקני המיפי-לגה, שהיו עסקני המורים, להלך בין הטיפות. הם הציגו אמנם עמדות חריפות בעד המורים, כדי שהללו ימשיכו לבחור בהם, אך כאנשי מיפלגה נאמנים הם ידעו תמיד למצוא את הנוסחה הגואלת, שהוכי-תבה על-ידי הממשלה, ואשר שילמה ב-דרך כלל מסי-שפתיים למורים שדרשו

בגין
נכדתו של ראש-הממשלה, מירב בגין בת ה-14, מפגינה נגדו עם חבריה מול משרד ראש-הממשלה.

חוספות-שכר וגרמה רק גזקים כספיים קטנים ביותר לקופת האוצר.

במיספר השנים האחרונות חלו ב-מדינה שינויים מהותיים ומהפכיים, ששינו את התמונה המקצה אל הקצה והוציאו את המורים, אלה המחנכים לחוק ולסדר, אל הרחובות, גם כשהדבר היה כרוך ב-הפרת חוק גלויה. שינויים אלה גרמו גם לכך שהמורים לא הסתפקו בעיצומים ובהפגנות, אלא אף הוציאו לרחובות את התלמידים, צעד שלפני עשר או עשרים שנה יכול היה להיות רק בבחינת חלום בלהות אצל המורה הישראלי.

מיקצוע ההוראה הפך להיות הרבה פחות מהנה וייעודי, תופעות של אל-מות, בין התלמידים לבין עצמם ובין התלמידים למורים, הפכו לנורמה מקר-

אנחנו פורשות מהוראה

הן נפגשו בפעם הראשונה בחייהן ב-בכפנת המורים והתלמידים, שנערכה מול בניין משרד ראש-הממשלה, ביום הראשון שער, אביבה ברגר, מורה בבית-הספר חינוך ג' בירושלים ומספין לואי, מורה בבית-הספר רנה קסאו.

יש להן הרבה מן המשותף, אביבה, גרושה בת 33, אם לילדה בת 9, שיערה בלונדי ארוך, גוף חטוב, בעלת מרץ רב. מורה לאנגלית מזה 10 שנים. מקסיק, עולה חדשה מדרום-אפריקה, בת 29, גרושה ללא ילדים, בעלת שיער חום קצר. מורה לפני סיקה וכימיה מזה חמש שנים — שלוש שנים בארץ ושנתיים קודם לכן בדרום-אפריקה.

שתיהן נחשבות מורות מעולות ומסורות וחרף זאת הודיעו: "יהיו אשר יהיו תוצאות המאבק, אנחנו פורשות מהוראה".

מסבירה אביבה, המדברת בהתלהבות רבה: "יש לי ילדה, ואני מקבלת מבעלי לשעבר דמי מזונות בסכום של 2,500 לירות לחודש. המשכורת שלי כמורה היא 4,000 לירות נוספות. אני לא יכולה בשום אופן לפרנס את עצמי ואת בתי בכבוד, ב-6,500 לירות לחודש. אבל זו